

# מעדני אשר

גיליון שס"ב  
(שנה ח')  
פרשת שמיני תשע"א

י"ל ע"י  
מכון "מעדני אשר"

הגליונות ברחבי תבל יוצאים לזכותו של הרב ברוך נן מורים ומרת שיינדל מלכה בת היה פייגא

**איך היה מותר לרבינא לאכול תולעים מדגים?  
הרי הוא עובר על כל תשקצו?  
בפרשת י"א מ"ג אל תשקצו את נפשותיכם.**

**איתא בגמ'** חולין ס"ז עמוד ב' אמר לה רבינא לאימיה אבבע לי ואנא איכול, הכניסי לי את התולעים שבדגים לתוך הדגים שלא אראה אותם א"ל רב משרשיא בריה דרב אחא לרבינא מאי שנא מהא דתניא ויקרא י"א ואת נבלתם תשקצו לרבות את הדרנים שבבהמה א"ל הכי השתא בהמה בשחיטה הוא דמשתריא, והני, מדלא קא מהניא להו שחיטה באיסוריהו קיימן, אבל דגים באסיפה בעלמא מישתרי, והני כי קא גבלן בהיתרא קא גבלן.

**יש להקשות:** איך היה מותר לעשות כן, הרי איתא בגמ' שבת צ"ב דהאוכל חגב חי עובר משום כל תשקצו את נפשותיכם, כך הקשה במעדני יו"ט שם בחולין וכן בפרי חדש סימן פ"ד סק"ב.

**ומתריצים האחרונים:** דאין שייך כל תשקצו, רק היכא שמאוס עליו, אבל כאן שאינו רואה את זה אינו מאוס לו ליכא איסור כל תשקצו, כך כתב הפר"ח בסימן פ"ד סק"ב.

**וכן בשו"ת אגרות משה** יורה דעה חלק א' סימן ל"א ד"ה ומה שכתב כתב הנה ברור שלא דבל תשקצו שייך רק כשידוע להאוכלו שהוא דבר מאוס ומ"מ אוכל אבל כשלא ידוע לו שהוא דבר מאוס אין להאוכל שום איסור אפילו בשוגג ומותר לכתחלה להאכיל לאדם דבר שאין ידוע לו למאוס, ומפורש זה בתוס' כתובות דף ל' ד"ה לא צריכא שמחמת שהתרומה שתחב לו בבית הבליעה שנמאסו חזיא שלא בפניו שלא ידע שנמאסו איכא חיוב ממון, והא תרומה אינו יכול למכור לעכו"ם אלא לכהן שאסור בלאו דבל תשקצו ואסור להכשילו וא"כ לא הפסידו כלום דאף אם היה מחזיר לא היה יכול למכרו אלא ודאי דכיון שלא ידע שהוא מאוס אין שייך איסור כל תשקצו ולכן היה מותר למכרו לכהן שלא היה בפניו אם היה מחזירו והפסידו בזה שלא החזירו וחייב.

**מי שאינו מוצא נכרי להקנות לו את החמץ האם מותר להקנותו לקטן?  
בפרשת י"א מ"ב כל הולך על גחון וכו' לא תאכלום כי שקץ הם.**

בגמ' יבמות ק"ד ע"א ילפינן מג' מקומות דאסור לספות איסור לקטן ואחד מהם ילפינן מפסוק הנ"ל, ובגמ' שם מסביר מדוע צריך ג' פסוקים ע"ש.

**יש לחקור מי שנמצא בסמוך לזמן הביעור של חמץ ואינו מוצא גוי כדי למכור לו את החמץ האם יכול להקנות החמץ לקטן כדי שלא יעבור בל יראה או אסור משום ספיית איסור.**

**הנה בשו"ת אמרי יוסף** ח"א אור"ח סימן ג' נסתפק במי שהגיע סמוך לזמן הביעור חמץ וחפש אחר נכרי שיקנה החמץ ולא מצא האם יכול להקנותו לקטן, והחמץ יהא מותר אחר הפסח שהקטן אינו מוזהר עליו, ולא שייך בזה קנס כמו שגזרו בכל חמץ שעבר עליו הפסח כן כתב בפמ"ג בפתיחה כוללת ח"ב אות ב' וכן במנחת חינוך מצוה י"א, וכן כתב בשו"ת מהרי"ק שורש פ"א דבקטן לא שייך קנס ומביא ראיה מרש"י ב"ק ל"ט ע"א ד"ה שור דכתב דיתמי לאו בני קנסא נינהו, ומסיק ואפילו בלא שום ראיה נראה לענ"ד דדבר פשוט דאין הקטן בשום קנס דאין מעשה קטן כלום להפסידו ולענשו, עיין בשו"ת בית דוד ליטער סימן א' מה שהאריך בענין חמץ של קטן שעבר עליו הפסח האם נאסר.

**ומסיק:** דאסור ליתנו לקטן דכיון הקטן זוכהו מן התורה ע"י דעת אחרת מקנה, א"כ עובר בבל יראה ובל ימצא וקטן אינו יכול לבטל החמץ עיין בספר מעדני אשר תשס"ט על פסח אריכות נפלא בענין זה ועובר על ספיית איסור לקטן שאסור מן התורה, ויותר טוב שישאר אצלו ויעבור רק על דרבנן של ביעור חמץ, ואם ימכור לקטן יעבור על לא תאכילום דאורייתא.

**ואף שעכשיו הקטן אינו עובר והוא ספיית איסור לפני זמנו, מ"מ אסור:** דהנה ברמ"א אור"ח סימן רס"ו ס"ק ו' כתב על הא דכתב המחבר דמי שהיה בא בדרך וקידש עליו היום דנותן לשוטה וקטן כשהוא מהלך ונוטלו ממנו כשהוא עומד, כתב דדוקא משחשכה, אבל אם נותן להם מבעוד יום מותר בכל ענין, ובמשנה ברורה שם הסביר דזה אינו נקרא מאכיל בידים כיון דעתה עדיין ליכא איסורא, ומה שהקטן אח"כ יעקור את רגליו הוא עושה מדעת עצמו, וכן כתב בשו"ת חתם סופר סימן פ"ג ד"ה והרשב"א וכן כתב במ"מ הלכות שבת פרק כ' הלכה ז' מ"מ המגן אברהם שם הוכיח דאף בנותנו מבעוד יום איכא איסור של ספיית איסור, וכן פסק בש"ע הרב וכן במשנה ברורה שם, א"כ אין היתר להקנותו לקטן לעבור על איסור תורה של ספיית איסור ועיין בשו"ת מחזה אברהם סימן פ"ב מה שדן בזה אם האמרי יוסף.

**וכן כתב בשו"ת אחיעזר** חלק ג' סימן פ"א ליתן לקטן חמץ במתנה קודם זמן איסורו היכא דידיעין דישתה אח"ז יש בזה דין ספיה בידיים אף דאין האיסור עכשיו אלא לאחר זמן איסורו.

גליון זה נודב ע"י ידידינו  
**משפחת פרנס שיחיו**  
**לרגל יומא דהלולא רבה של**  
**הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק ז"ע**  
בעל הנועם אלימלך - החל בכ"א אדר ת.נ.צ.ב.ה.  
יהא רעוא שבזכותו של בעל ההילולא  
יתברך בכל מילי דמיטב

גליון זה נודב ע"י ידידינו הנדיב הנכבד  
**הרב שאול מותתיהו רוזנברג שליט"א מונטריאל**  
לרגל שמחת היכנס בניו היניק והכים  
**כמר צבי נ"י**  
לעול התורה והמצוות  
וכן לרגל הוצאת ספר הנפלא של זקינו **"נודע ביהודה"** על המועדים ב' חלקים מהדורא חדשה  
יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירוה נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

## האם יש איסור להורות הלכה במקום רבו

### כשאנשי בני ביתו שואלים אותו הלכה?

בפרשתן י' ב' ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם וימותו לפני ה'.

**איתא בגמ'** עירובין ס"ג ע"א ובמדרש הרבה טעמים משום מה נענשו בני אהרון ואחד מן הדברים איתא בגמ' מפני שהורו הלכה בפני רבם, וכל המורה הלכה בני רבו חייב מיתה.

יש לחקור האם האיסור של להורות בפני רבו זה רק כשמורה לאחרים אבל לעצמו ולבני ביתו מותר או דילמא האיסור נמי להורות לעצמו ולבני ביתו ואם בני ביתו שואלים אותו צריך ללכת לשאול את הרב.

הנה **קימ"ל** יורה דעה סימן רמ"ב סעיף י"ב אם בני ביתו של תלמיד הוצרכו להוראה ושאלו לו, לא יורה להם במקום רבו, חזינן להדיא שאסור להורות אפילו לבני ביתו במקום רבו.

והנה באור החיים הקדוש מובא בגליון מהרש"א יור"ד סימן רמ"ב בפרשתן על הפסוק י' י"ט וידבר אהרן אל משה הן היום הקרובו את חטאתם ואת עולתם וגו' כתב וז"ל יש לחקור תלמיד שדר במקום רבו דקימ"ל דאסור להורות הלכה בפני רבו האם לעצמו מותר להורות או דילמא זה נמי אסור.

וכותב לפשוט שמותר: ממה שראינו שהורה אהרן הלכה זו לעצמו ושרפו החטאת משמע שמותר, ואין לך רב מובהק כמשה לאהרן, חזינן שלעצמו מותר להורות.

וכותב דאולי יש לדחות: כי אין הוראה זו הוראה, כפי מה שאמרו בגמ' יומא רש"י שם ה' ע"מ ב' שדן אהרן קל וחומר ממעשר הקל אמרה תורה לא אכלתי באוני, קודש חמור לא כל שכן ע"כ, וכיון שנאמר לו מפי משה דין מעשר כאלו אמר לו משה לשרוף ולא הורה הוא לעצמו כלום, כי בכלל מעשר חטאת בקל וחומר וכגון זה מותר לתלמיד להורות, וקל הוא מביעתא בכותחא, אבל שאר דברים אסור, ועיין בכלי חמדה במלאים אריכות גדולה בענין זה.

אבל בספרו ראשון לציון יור"ד סימן רמ"ב כתב דלעצמו בודאי מותר להורות במקום רבו דאין זה נקרא בגדר הוראה, משא"כ לבני ביתו הויא בגדר הוראה לכן פסק המחבר שאסור.

מעדני אשר: יש לתמוה על האור החיים מהא דכתב הרא"ש מסכת עירובין פרק ו' וז"ל ואם בני ביתו של תלמיד הוצרכו להוראה ושאלו לו איכא לספוקי אי שרי, מידי דהוה אהא דאמר וצורבא מרבנן חזי לנפשיה, או דילמא הני מילי בדיקת סכין שאינו אלא לכבודו של חכם וכי האי מחיל ליקריה שלא להטריח צורבא מרבנן לבא אליו, אבל דבר איסור והיתר אפילו לעצמו אסור להורות במקום רבו, והדעת נוטה לאסור, א"כ איך פסק להדיא שמותר להורות לעצמו.

ובשו"ת חות יאיר סימן קל"ב כתב בפשיטות דכל הוראות איסור והיתר שבא לאדם בתוך ביתו שרי להורות אם בר הכי הוא ואפילו במקום רבו כדאיתא במסכת עירובין ר"פ הדר צורבא מרבנן חזי לנפשיה מותר.

ובפתחי תשובה יור"ד סימן רמ"ב תמה עליו שלא הביא כלל דברי הטור והמחבר בכאן וגם לא דברי הרא"ש שם שכתב זהדעת נוטה דדוקא בדיקת סכין שאינו אלא לכבודו של חכם כו' אבל דבר א"ה אפילו לעצמו אסור להורות במקום רבו.

## האם בזמן הזה נוהג האיסור של מורה הלכה בפני רבו?

הנה בסמ"ק מצורף מצוה ק"א הג"ה ב"א כתב וז"ל אמר ר"י הא דאמרין תלמיד אל יורה וכו' זהו בזמן התנאים והאמוראים שמוציאים ההוראות מעומק ופלפול ומידיעה ונוטל הרב עטרה בהוראתה, אבל עתה הפסקים וההוראות נכתבים והכל יכול להסתכל בספרים הפסקים ולהורות אין עטרה לרב כל כך כמו באותן הימים.

ובארחות חיים הל' ת"ת סי' כ"א כתב מיום שגלו אבותינו וחרב בית מקדשינו ונשתבשו הארצות ונתמעטו התורות והלבויות אין לנו עוד לומר מורא רבך כמורא שמים, וכל הדינין הראויין לעשות תלמיד לרב נתבטלו כי הגמרות והפירושים והחידושים והחיבורים הם המורים וכו', ולכן היו רגילים שבעירם יחזיק התלמיד מדרש ולא אמרינן בהא כל המורה הלכה לפני רבו.

וכן בלחם משנה פ"ה מתלמוד תורה ה"ד כתב בשם אחד שבזמן הזה ליכא מורה הלכה בפני רבו מפני שאנו לומדים מפי ספרים והספרים הם המלמדים עיי"ש.

אבל במהר"ק שורש קס"ט אחרי שהביא דברי הסמ"ק כתב שנראה דאין שאר הפוסקים כמו הרמב"ם והטור סוברים כן, מדכתבו סתם שהמורה הוראה בפני רבו חייב מיתה ולא אמרו שאין דין זה נוהג עכשיו, ש"מ דס"ל דגם עכשיו הוא נוהג, שהרי לא באו להגיד לנו הדינים אשר אינם נוהגים בזמנה"ז.

ובמהרשד"ם ח"מ סי' א' כתב עליו שאינו מבין הכרעתו ובפרט להרמב"ם ז"ל שהעתיק דיני התלמוד וכו' בין נוהגים ובין הבלתי נוהגים, וכי תימא שאין התלונה אלא למה לא פירש הנהוג אינו כ"כ תימא להרמב"ם ז"ל כ"ש שיש בו טעם לשבח כי בקעה פרוצה ראה וראה להעתיק הדין כמו שנזכר בתלמוד לבד פן יפרצו פרץ על פני פרץ, והטור הביא לשונו ג"כ, ואלו התלמידים שלא הרבו תורה וכו', ועוד אני אומר שעיינונו הרואות שמהר"ק ז"ל לא ראה הלשון הנזכר לעיל ולפי שהיה מסופק בלשון הסמ"ק מצורף וכו' אבל אילו ראה הלשון ובפרט כל הנ"ל אולי היה מודה וקרוב לודאי הוא וכו' עיי"ש שהאריך בזה טובא.

וע"ע ביד שאול סימן רמ"ב סק"ה שכתב ג"כ לחלק בזה דבזמנה"ז לא הוה מורה הלכה בפני רבו כיון דהלכות פסוקות יש ועיין במחבר ורמ"א סי' רמ"ב ס"ז ובש"ך ס"ק י"ב, ובערוך השולחן סעיף כ"א מ"ש ביישוב דעת הרמ"א לחלק בין זמן הש"ס שהיו לומדים בע"פ מכמה רבותיו מובהקים, משא"כ בזמנים האלה שלמודנו בספרים וכל התלמוד והחידושים והפוסקים כתובים לפנינו וכו' עיי"ש. ולפלא שלא הביאו האחרונים משיטות הראשונים והפוסקים הנ"ל.

ובשו"ת דברי יציב יורה דעה סימן קל"א האריך בכל שיטות הפוסקים בענין זה.

## מדוע נענשו נדב ואבהו שלא לבשו מעיל

### הרי כהן הדיוט אינו צריך ללבוש מעיל?

איתא במדרש רבה בפרשתן פרשה כ' דלכן נענשו נדב ואבהו, משום שלא לבשו מעיל.

יש להקשות: מדוע נענשו משום שלא לבשו מעיל, הרי נדב ואבהו היו כהנים הדיוטות, א"כ אין להם חיוב להלביש מעיל שהוא מבגדי כהן גדול, כך מקשה בשו"ת הרא"ש סימן י"ג, וכן בגבורת ארי יומא ל"ט ע"א, וכן בדברי שאול מהדורא חמישה בפרשתן, וכן באתון דאורייתא כלל יו"ט, וכן במתנות כהונה על המדרש.

### איכא כמה תרוצים:

א. הם היו הסגנים של כהן גדול כדאיתא בגמ' זבחים ק"ב וסגן הוא הממונה לשמש תחת כהן גדול כשיארע לו טומאה, ואמרינן בגמ' הוריות י"ב וסגן משמש בח' בגדים וקרי ליה התם משוח שעבר, כך תירץ הרא"ש כלל י"ג.

אבל בגבורת הארי יומא ל"ט ע"א לבעל השאגת אריה תמה עליו: וז"ל וכל דבריו תמוה, דוודאי כל זמן שלא שימש ביום הכיפורים תחת כהן גדול אינו נקרא משוח שעבר ואינו אלא ככהן הדיוט.

ומה שכתב: דבהוריות איתא דסגן משמש בח' בגדים ליתא התם, וגם לא קרי ליה התם משוח שעבר, אדרבא איכא הוא דאמר משוח בשמן המשחה קודם למרובה בגדים מרובה בגדים קודם למשוח שעבר מחמת קריו משוח שעבר מחמת קריו קודם למשוח שעבר מחמת מומו עבר מחמת מומו קודם למשוח מלחמה משוח מלחמה קודם לסגן, שמע מינה דמשוח שעבר וסגן תרתי הווינן, וכמה מעלות בין זה לזה, ותמה על עצמך איך אפשר לקרותו בשם משוח שעבר כל זמן שלא אירע בו פסול ככהן גדול ושימש תחתיו ואי בשימש תחתיו אין מעלתו מפני שהוא סגן אלא מפני שנעשה כהן גדול על ידי עבודה שעבד ביום הכפורים ואפילו כל כהן נמי אלא שהסגן ממונה לזה וקודם לכל הכהנים לשמש תחתיו אבל בעוד שלא שימש תחתיו דינו כהדיוט לכל דבר, ע"ש שהארץ עוד בהרבה ראיות.

ב. כיון שהקטירו קטורת אשר לא צוה השם, ולא מצינו הקטורת לפני ולפנים אלא כהן גדול, ולפי טעותם עברו גם על ונשמע קולו בבאו אל הקדש. כך תירץ בשו"ת הרא"ש כלל י"ג סימן כ"א.

אבל באתון דאורייתא כלל י"ט תמה עליו וז"ל ולענ"ד הדברים תמוהים שאיך נענשו בשביל טעותם אם לפי האמת לא היו מחוסרי בגדים, הרי מה שהיו מחוסרי בגדים לפי טעותם הויה רק מחשבת עבירה שאין הקב"ה מצרפה למעשה, ובבני אהרן גם מחשבת עבירה לא היה כיוון שוודאי לא עברו בזדון רק מחמת איזה טעות.

ג. ע"פ מה שכתב החזקוני ויקרא פרק י', וכן כתב בטור על התורה דלכן לא נטמאו אלעזר ואיתמר לאחיהם אע"פ שכהן הדיוט מטמא לקרובים, מ"מ אמרו חכמים שאין כהנים ביום משיחתן מטמאין לשום מת שאף כהנים הדיוטות ביום משיחתן יש להם דין כהן גדול, שהרי מצינו אלו שהוזהרו ביום משיחתן בכל דיני כה"ג, לפי הנ"ל אתי שפיר שנענשו שלא היה להם בגדי כהונה, כך מתרץ היפה תואר פרשת אחרי פרשה כ' סימן ו'.

אבל בדברי שאול בפרשתן דחה תרוץ זה: מהא דאיתא בגמ' זבחים ק"א וכי הם הקריבם שהם הדיוטים אני הקרבתני, ומשמע דהיה להם דין הדיוטים.

## מדוע החסידה הוא עוף טמאה

### הרי הוא עושה חסד ואינו לה מדת אכזריות?

בפרשתן י"א י"ג ואת אלה תשקצו מן העוף.

וכתב הרמב"ן ורבותינו למדו סימנים בעופות חולין נ"ט א' והן להכיר בהן שאין בעל אותן הסימנים מן המינין האלה האסורים, והסימן הגדול בעופות היא הדריסה, שכל עוף הדורס לעולם טמא, כי התורה הרחיקתהו מפני שדמו מחומם לאכזריות ושחור וגס, ומוליד המרירה השרופה השחרחרת, ונותן אכזריות בלב. ואין בכל העולם עוף שידרוס מלבד הנזכרים בפרשה, וכן כתב הרמב"ם במורה נבוכים.

יש להקשות: לשיטת הרמב"ן דעוף טמא היא משום האכזריות, א"כ מדוע אסרה התורה את החסידה, הרי איתא בגמ' חולין ס"ג ע"מ א' אמר רב יהודה למה נקרא שמה חסידה, שעושה חסידות עם חברותיה, א"כ אין לזה אכזריות.

### איכא כמה תרוצים:

א. כיון שעושה חסד רק עם חברותיה זה לא חסד, דמתכוין לטובתו שהרי אינו עושה רק עם מי שחבר שלו, לכן זה מדות אכזריות לכן הוא עוף טמא, כך תירץ בחדושי הר"ם, וכן בספר הדרש והעיון פרשת חוקת מאמר י"ד ס"ק ג'.

ב. מפני שסבורה היא שמעשה חסד היא עושה לפנים מורת הדין, בעוד אין זו אלא התנהגות מינמלית.

ג. יען נוהגת כהרבה מן החסידים שבמקום שצריכים להושיע לחבריהם עם מעות נותנים להם חסידות, וזה מה שכתב רש"י שעושה חסד עם חברותיה במזונות במקום לתת מזונות ומתחיל למכור לו חסידות, כך כתב הר"ק רבי נפתלי מרופשיץ.

### האם נחש מטמא במותו?

הנה האור החיים הקדוש בפרשתן ויקרא פרק י"א הקשה ויש לחקור זאת איך לא מנה הכתוב הנחש שהוא אב הטומאה לכל טומאת השרצים ודומיהם.

ומתיר: אולי שטומאת הנחש הוא בנפשו ולא בגופו ובמותו ישאר הגוף ריקם מכל כעפר הארץ כי אין טומאה דבקה בגופו לצד שאין בו ולא כלום, וכיוצא בזה תמצא שאמרנו ז"ל ב"מ ק"ד ע"מ ב' גוים אין מטמאים באהל, וישראל מטמאים באהל והוא מהטעם עצמו, וטומאת השרצים בגופם יותר מבנפשם, ולזה יטמאו במותם ולא בחייהם, הא למדת כי הנחש טומאתו יותר מטומאת השרצים, הנה מדבריו משמע שנחש מטמא במותו.

ובשואל ומשיב בספרו דברי שאול בפרשתן תמה עליו וז"ל ובמחילת כבוד תורתו נעלם ממנו דברי הרמב"ם פרק ד' מאבות הטומאה הלכה י"ד שהנחש אינו מטמא כלל אפילו טומאת אוכלין, והכסף משנה לא רשם מקורו, וכתבתי בגליון שהוא ש"ס ערוך כריתות ד' ע"א דנחש לאו בר טמוי כלל, ועיין במהרש"א עירובין י"ג ע"ב דדבריו תמוהים.

וברבינו בחיי י"א ל' כתב הזכיר שמונה שרצים ואמר בהם: "אלה הטמאים לכם", והנחש אינו בכללם, ויש לתמוה בזה כי ראוי היה בודאי שיהיה נחש טמא ומטמא, כי הוא שורש הטומאה והזהמה כידוע מן הנחש הקדמוני, ואם כן למה לא הכניסו הכתוב בכלל השרצים הטמאים, אבל הענין הוא מכללי דרכי התורה שכל נתיבותיה שלום שלא רצתה לטמא הנחש במגעו שאם כן היה אדם נמנע מלהרגו כדי שלא יטמא.

# מכתבים למערכת

## מדוע החיוב להשתכר בפורים זה דווקא ע"י יין

מה שהקשתם בשם אחרונים מדוע המצוה של חיוב איננו לבסומי לשותות בפורים, הוא דווקא ביינ, ואי אפשר במשקה אחר, הלא העיקר שישתכר, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי מאי נפ"מ באיזה אופן יבא לו, ותרצתם בכמה אופנים.

הגאון המפורסם רבי שמאי קהת גראס שליט"א דומ"ץ מחוקי הדת הרב אלימלך בלום שליט"א קרית צאנז נתניה

נראה לתרץ, ע"פ מה דאיתא בספר סדר היום סדר פורים שהמן הרשע בקש להשמיד להרוג ולאבד ולשפוך דם היהודים נעשה ענין קרוב לזה מתוך שמחה עד שנשאר כמתים משוכבים ארצה ומצד אחר הוא חשב לשפוך דם ואנו נוסיף דם על דמינו, עכ"ל פירושו דייני מוסיף דם בגוף, א"כ ניהא למה יש לשתות יין דווקא.

הרב נתנאל אנושי שליט"א בני ברק

נראה לתרץ, כיון שהתורה נמשלה ליין כמו שמבואר בגמ' תענית ז' ע"א רצו לרמוז בזה ענין של הדר קבלתו באהבה ושל ליהודים היתה אורה זו תורה לכן תיקנו דווקא על יין.

הרב חיים דוד קרוקער שליט"א כולל גור בארא פארק

נראה לציין בדבמוקי אור"ח מונקטאש סימן תרצ"ה אות ז' הביא שהארז"ל כתב ריבוי חסדים ממתיק היין וכו'.

## מי שנאנס ולא קרא את המגילה בלילה

### האם יש לו חיוב לקרות את המגילה ביום פעמיים

מה שדנתם במי שנאנס ולא קרא את המגילה בלילה פורים האם יש לו חיוב לקרוא את המגילה פעמיים ביום פורים מדין תשלומין כמו דקימ"ל לגבי תפלה שאם החסיד תפלה אחת דצריך להשלים או דילמא אין צריך להשלים, ופסקתם להלכה בשם גדולי הפוסקים שאין צריך.

הרה"ג רבי מנחם קופרמן שליט"א רב קהלת אהבת ציון רמת בית שמש

נראה להעיר לפי מה שכתב הנצי"ב בהקדמה לעמק דבר אות ב' והגר"י סולביציק הרה"ק א' סימן רכ"ט בענין מימרת ריב"ל לקרותה בלילה ולשנותה ביום, שדקדקו מלשון לשנותה שאינו דומה הקרא פעם ראשונה לחזור ושונה אותה, ותיקנו חז"ל לקרוא בלילה כדי שבקריאתה של היום יתבונן וישים לב יותר, וקריאת הלילה היא בגדר הכנה לקריאת היום, ולפי זה בלא קרא בלילה יש מקום לקרוא פעמיים ביום לא מדין תשלומין אלא כדי שבקריאה השנייה יבין לעומק את סיפור מגילה ונדל ההשגחה והנסים של הקב"ה.

## בחורים שהולכים לאסוף כסף בפורים האם די להם שמברכים פעם אחד ביום על האוכל?

מה שחקרתם בבחורים שהולכים לאסוף כסף בפורים כל היום האם בכל בית שהם מגיעים הם צריכים לברך משום שינוי מקום או דילמא אין צריכים לברך בכל בית כמו דקימ"ל אור"ח סימן קע"ח הולכי דרכים אוכלים דרך הילוכם ויושבים ומברכין במקום סיום אכילתם.

הרה"ג רבי אברהם יהודה וויזנפער שליט"א

מח"ס כשרות במטבח, ומח"ס יושבם אברהם על הלכות שבת וברכות ורי"ם בישבת תפארת חיים הרב יעקב ישראל מייזנער שליט"א לונדון

נראה להעיר דפשוט להלכה שאין להם דין של הולכי דרכים, משום שהמטבח ברורה מדבר על מי שאין לו קביעות כלל והולך ממקום למקום, אבל כאן יש להם קביעות דכל בית ובית זה הקביעות שלהם, ואין דין זה תלוי כמה זמן שהם במקום ההוא, לכן כיון שישב להתמין קצת בכל מקום ולא אכל זה בדרך כלל אלא אכל וגמר בכל מקום ומקום ולא אכל פשוט שאין להם דין הולכי דרכים לכן צריך לברך ברכה ראשונה ואחרונה בכל בית ובית.

## מדוע לא היה כלי זמר בסעודת אחרונש

מה שהקשתם בשם האלשיך והמהר"ם שייף ועוד אחרונים, מדוע לא היה כלי זמר בסעודת אחרונש, הרי כלי זמר הוא דבר שיש בכל סעודה ובפרט בסעודת מלכים, וליכא למימר שהיה דא"כ מדוע לא הוזכר במגילה כמו שזכר שאר הדברים, ותרצתם בארבע אופנים.

כ"ק מרן האדמו"ר מאשא שליט"א ירושלים

הרה"ג רבי יחיאל משה דניצנר שליט"א מודיעין עילית

הבה"ח מאיר ליכטר נ"ו ירושלים

הבה"ח משה לייבוסר נ"ו ירושלים

נראה לציין מה שתירץ בספר מנות הלוי דאחרונש ברשעתו לא רצה שבני ישראל יחזרו בתשובה, ולהיות שבדרך הטבע יש כלי זמר מסוימים המעוררים את הלב ולא רצה שיחזרו בתשובה על כן לא הביא בכלל כלי זמר.

הגאון רבי גמליאל הכהן רבנובין שליט"א מח"ס גמ אג אודך

הרב יואל אברהם משוקוביץ שליט"א כולל סאטמאר ירושלים

נראה לציין שהמהר"ל כתב שהמגילה מזכירה רק דברים שיש בהם חידוש שהיה בהם הוצאת כסף רב, אבל כלי זמר אפשר בעשרה משוררים לאלפי סועדים.

הרב יוסף דויטש שליט"א כולל תורה וחסד בני ברק

נראה לתרץ, שמטרת אחרונש היה להראות את עשרו הגדול, וא"כ חשש שאם יהיו כלי זמר אנשים יקשיבו לכלי זמר ולא ישימו לב לכל האוצרות שיש לו לכן חשש ולא הביא כלי זמר.

## האם מקיימים מצות משלוח מנות ע"י כסף מוזמן

מה שדנתם האם מקיימים מצות משלוח מנות בכסף מוזמן, ופסקתם בשם הפוסקים שאין מקיימים רק במנות.

הרב יוסף קרביץ שליט"א מודיעין עילית

נראה לציין דהפרי חדש סימן תרצ"ה כתב שצריך דבר מוכן דהיינו בשר מתרנגולים שחוטים שכן משמעות לשון הכנה, אבל אם שלח לחבירו תרנגולים חיים נראה שלא קיים המצוה כמו דמשמע בגמ' ביצה י"ד ע"ב בית שמאי אומרים אין משלחין ביו"ט אלא מנות, וא"כ לפי זה אין יוצאים ידי חובתו בכסף.

## על מה שמכו תושבי ירושלים להמשיך את סעודת פורים לתוך הלילה

### הרי יש איסור של ולא יעבור

מה שהקשתם בשם הדובב מישרים ועוד אחרונים מדוע נהגו הרבה מכני המוקפין, שממשיכים את סעודת פורים ביום ט"ז אדר לתוך הלילה שהוא ט"ז אדר, הרי הם עוברים על ולא יעבור, ובאמת הגאון רבי יוסף עבי דושנסקי זצ"ל אב"ד ירושלים בעת סעודת פורים בירושלים כאשר הגיע זמן ערבית היה גומר את הסעודה באמרו ולא יעבור כתוב, אבל מ"מ על מנהג העולם קשה, ותרצתם בארבע אופנים.

הרב יצחק קדמון שליט"א שלבים

יש לציין מה שמתרצים העולם דסעודת פורים היא כעין קדשים שהרי היא תיקון למשתה אחרונש ובסעודת של אותו רשע הוציאו את כלי המקדש והשתמשו בזה ובקדשים הלילה הולך אחר היום שלפניו.

תגובות אפשר לשלוח עד ליום ג' בערב בלבד להרב אשר אנשיל שוורץ שליט"א לפקס המערכת: 057-7961607 או למייל: levib@017.net.il ביחידים בכל ענייני המערכת, בטל: 057-3166560 מי שמעוניין להצטרף לאלפי המנויים נא להקשר למערכת

## ברכת מזל טוב לירידינו

הרה"ג רבי אהרן רייבער שליט"א

ר"מ ביטבתניו הקדושה ישיבת תורת חסד

לרגל שמחת הולדת בתו תחי' במז"ט

ולאביו הרב יצחק שלמה שליט"א ירדד הישיבה

יהא רעוא שייזכו לראות נחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם ויעליחם בכל אשר יפנו

האבוכים - ראש הישיבה - רבני הישיבה

לאביו הישיבה

גליון זה נודב ע"י ירדינו

הרב אהרן חיים יעקב פרידמן שליט"א

קרית צאנז נתניה

לרגל שמחת הבר מצוה

לבנו הילד יניק וחכים

כמר דוד שלמה נ"ו

יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירוה נחת

מכל יוצאי חלציהם ויעליחם בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ירדינו

הרב אברהם שלמה רוט שליט"א

קרית צאנז נתניה

לעילוי נשמת אביו

הרב אלימלך בן הרב יצחק אזיק ז"ל

נלב"ע כ"א אדר ב'

ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ירדינו

הרב יצחק ולדמן שליט"א

ירושלים

לעילוי נשמת אביו

הרב שמעון

בן הרב משה אריה ז"ל

נלב"ע כ"ב אדר ב' ת.נ.צ.ב.ה.